

OMYĆ SIĘ (32) *vb pf*

się (20), się (12).

o jasne.

inf omyć się (7). ◇ *fut* 1 sg omyję się (1). ◇ 3 sg omyje się (5). ◇ *praet* 1 sg m omyłem się (2). ◇ 3 sg m omył się (4). ◇ *imp* 2 sg omyj się (4). ◇ 2 pl omyjcie się (2). ◇ *con* 3 sg m by się omył (2). *f* by się omyła (1). *n* by się omyło (1). ◇ 3 pl *subst* by się omyły (1). ◇ *part praet act* omywszy się (2).

Sł stp s.v. omyć, *Cn s.v.* omywam, *Linde* brak.

1. Uczynić się czystym za pomocą wody lub innej cieczy; *lavare se Vulg, PolAnt; abluere se PolAnt, Cn; baptizari Vulg; intingi PolAnt* (26) : wczynił błotho/ y pomázał mi oczy/ y rzekł mi: Idź do ładzawki Siloe/ vmyjże łie. Szedłem/ omyłem łie/ y przeżyźrzałem. *Leop Ioann* 9/11, *Ioann* 9/15; Idź do ładzawki Syloe/ á omyi łię. *WujNT Ioann* 9/11.

omyć się z czego (1): tam [w łazni] łie z brudu wierzchniego omywłszy: ma łiedzieć w wannie w ciepłey wodzie *FalZioł* V 19c.

omyć się czym (2): niewádzi łye łecie omyć źimną wodą/ á źimie ciepłą. *SienLek* 88v; *CzechEp* 84.

omyć się w czym (2): *BudBib* 4.Reg 5/12; iż żaden ináczey nie mógł być vzdrowion/ iedno który ná ono mieyłce przyłzedł/ y w ładzawkę włtąpił/ y w niey łię ćielełnie omył *WujNT* 323.

Szereg: »omyć się a oczyścić się« (1): Aza łię w nich [rzekach damasceńskich] nie omyię á oczyścić łię. *BudBib* 4.Reg 5/12.

W przen (2) : y gdy zágełłczáć álbo rozmnażáć będziecie modlitwy/ nie wyłlucham: Bo ręce wáłłfe pełne łą krwie. Omyjćiełie [!]/ á bądźcie czyłłthymi *Leop Is* 1/16 [*idem*] ZZ.

a. *Kąpać się w celach leczniczych* (2) : Gdzieby łtadłó wczárowáné byłó/ iżby iedno ku drugiemu chući áni woléy niemiáło/ ći máią w kąpieli wárzyć Boże drzewko á omyć łye *SienLek* 157v.

omyć się w czym (1): *SienLek* 113v *cf Szereg*.

Szereg: »naparzáć się i omyć się« (1): w tym łye náparzáć y omyć: á wylłzedłszy s kąpieley/ ma wźiąć oleyku lelijowego *SienLek* 113v.

b. *Rytualne lub symboliczne oczyszczenie się w wodzie* (14) : Kto łie omyie po dotknienu vmárłe^{go}/ á powtore łie go záłie dotknie: co ma zá vżytek vmywánia? *Leop Eccli* 34/30; *BudBib* 4.Reg 5/13.

omyć się od czego (1): Iełłize łie kto omywłszy od trupá/ záś łię go dotyka/ cołż mu pomoże vmywánie? *BudBib Eccli* 34/27[30].

omyć się czym (9): *KrowObr* 72; *Leop Lev* 14/8; Ktoby też łiadł ná tym ná czem ten łiedźiał co z niego płynie/ ma vpráć łzáty łwe/ y omyć łie wodą/ á będzie nieczyłłtem áż do wieczorá. *BibRadz Lev* 15/6, *Lev* 15/5, 7, 8, 10, 11, *Deut* 23/11.

omyć się w czym (2): idz/ á omyi łię łiedm kroć w łordanie/ y przywróci łię ćiałó twoie/ á oczyłłćiłż łię. *BudBib* 4.Reg 5/10, 4.Reg 5/14.

W charakterystycznym połączeniu: omyć się wodą (8).

Szereg: »omyć się albo pokropić« (1): kiedy który pogánin zgrzelzył/ thedy łie pierwey Wodą omył/ álbo pokropił/ á niłłli do kołłciólá włzedł. *KrowObr* 72.

2. *Uwolnić się od grzechów* (3) :

omyć się od czego (1): dawnoby fię iufz [*diabel*] od wfzelkiewy fíkáradości omył/ y ku pierwfzey cudności przywrocił. *KrowObr* 70v.

omyć się z czego (2): *GliczKsiqż* B7v; Wítań á okrzći fię/ á omyi grzechy tve (*marg*) á omyi fię z grzechow twych (-) *WujNT Act* 22/16.

Szereg: »oczyścić się i omyć się« (1): Abowim on [*krześcijanin*] fye iuz ras oczyscił y omył s plugáwosci przyrodzoney/ ták izby wyęcey nyemyał fye yą fzpáćić y mázác. *GliczKsiqż* B7v.

3. W funkcji strony biernej: Zostać usuniętym (3) :

omyć się czym (2): Ieśli žal zá fzaleńftwem nálzym poftępuie/ Ieśli nam krnąbrna pychá frogą kaźń gotuie: Day Boże/ áby fye to krwią moią omyło. *ZawJeft* 47; *GrabowSet* I3v.

omyć się w czym (1): By mnie [...] Twa lutość wybáwiłá/ A w tymby fię omyłá/ Chęc pełna obelżenia/ W potoku/ moich gorzkich łez płynienia. *GrabowSet* Sv.

Synonimy: 1. *umyc się*; 2. *oczyścić się*.

Formacje współrdzenne cf MYĆ.

Cf **OBMYĆ SIĘ**

MMk